

PFU-SAK NR. 258/12

KLAGER: Gørill Nilsen, instituttleder, Institutt for arkeologi og sosialantropologi, Universitetet i Tromsø

ADRESSE: Fakultet for samfunnsvitenskap, humaniora og lærerutdanning, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø

TELEFON:

PUBLIKASJON: Utopia, studentavisa ved Universitetet i Tromsø

PUBLISERINGSDATO: 14.09.2012

STOFFOMRÅDE: Undervisning

GENRE: Nyhetsartikkel/innslag (nettartikkel, papirartikkel og videoinnslag)

SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelsesrett

REGISTRERT: 17.09.2012

BEHANDLET I SEKR.: 17.09.2012

BEHANDLES I PFU: 20.11.2012

FERDIGBEHANDLET: 20.11.2012

BEHANDLINGSTID: 63 dager

KLAGEGRUPPE: Offentlig ansatt

PFU-KONKLUSJON: Brudd på god presseskikk

HENVISNING VVPL.: 4.14

RETTSBEHANDLING:

OMTALE/ANONYM.:

MERKNADER: Se innklaget videoinnslag:
<http://www.youtube.com/watch?v=8VJFtwG6JGo>

SAMMENDRAG:

Utopia, studentavisa ved Universitetet i Tromsø, publiserte en artikkel **14. september 2012** på nett og papir med tittelen «**Visual Culture Studies, what are you not telling us?**» og ingressen:

«Poor management and bad blood threatens the quality of the Visual Culture Studies Master's Program at UiT.»

Hele artikkelen var et intervju med en av studentene på visuelle kulturstudier (VCS), Esben Olesen. Olesen var sterkt kritisk til hvordan studiet ble ledet. I brødteksten sto det blant annet:

«- We've had three administrators in three semesters, says Esben Olesen, a VCS student in his final semester. He is one of a group of students who are disappointed in how the program has been run in terms of administration.»

«- There is a lack of basic information being given to students, explains Esben, who got the feeling that for periods of time there were no administrators, considering that many of the professors had to do such work themselves. As a result, notices of classes being cancelled and concrete dates for the start of semesters- among other

things- were consistently given too late for the information to be of any use.»

Ifølge artikkelen har problemene med å administrere faget eksistert lenge. Studentene hadde også sendt et brev til ledelsen, uten at noe skjedde:

«- VCS and/or the head for the department seem to not take critique from the students seriously and instead brush it off, remarks Esben.»

Under mellomtittelen «**A History of Bad Blood**» etterlyste Olesen et mer tverrfaglig samarbeid mellom visuelle kulturstudier og sosialantropologi:

«-I'm just a student and I want to know why these two departments don't work together and the word from people around these studies is that there is old personal stuff that is causing this- there is bad blood between these two studies. And it's apparently been going on since VCS was created. That is to say, long-standing professors from the two departments are locked in a bitter feud with one another on a private level and refuse to interact at all. -It's the most unprofessional thing I've ever heard that such personal problems should cause such a breakdown in academic research and academic quality. How can you have two departments with the same theoretical backgrounds not be talking to each other? It should be obvious that two such small departments could benefit from co-operation - that would lift the quality of both studies.»

Artikkelen inneholdt også et bilde av studenten med følgende bildetekst:

«VCS 3rd year student, Esben Olesen speaks with Utopia about problems a Visual Culture Studies.»

I en faktaboks tilknyttet artikkelen sto det:

«Go to our website at www.utopia.no to see our one-on-one video interview with Esben Olesen, where we continue with issues concerning VCS that were not covered here.»

Et 15-minutters langt videointervju med Esben Olesen var også lagt ut på YouTube. Innslaget startet med plakaten «**Studentavisa Utopia Video Interview**» og deretter plakaten:

«Visual Culture Studies, What are you telling us? The following interview contains everything that could not be included in the article of the same name printed in issue # 11 of Utopia 2012»

Innslaget inneholdt blant annet påstander som:

«- Instituttet har på sine nettsider lovet studentene støttefunksjoner som ikke tilbys.»

«- Arkeologi er årsaken til instituttets økonomiske problemer siden det tidligere gikk med underskudd.»

«- Folk har sluttet på studiet på grunn av dårlig lederskap.»**KLAGEN:**

Klager er instituttleder ved Institutt for arkeologi og sosialantropologi ved Universitetet i Tromsø, Gørill Nilsen. Hun reagerer på at hun ikke fikk komme til orde i artikkelen og mener Utopia har brutt Vær Varsom-plakatens punkt 4.14 (den samtidige imøtegåelsesretten) og punkt 4.15 (tilsvarsretten).

Om kontakten med Utopia skriver klager: «Onsdag 12. september kl. 22.42 sendte nettredaktør i Utopia klager en mail hvor det fremgikk at Utopia i både papir og nettutgave på morgenen den 14. september ville publisere en artikkel om primært studieprogrammet Visuelle Kulturstudier ved Institutt for arkeologi og sosialantropologi, men også om selve instituttet. I mailen skriver Cameron Thompson at det i oppslagene ville fremkomme en del bekymringer, spørsmål og frustrasjoner fra studentene fremsatt av en av disse på vegne av gruppa. Jeg fikk ikke noe mer informasjon og ble heller ikke forelagt hva innholdet ellers ville være.»

Dagen etter skriver klager at hun sendte en mail til Utopia og pekte på retten til samtidig imøtegåelse. Utopia opplyste at avisen utgis med 14 dagers intervaller og at klager kunne få et tilsvarende trykk i neste utgave, noe raskere på nett (se vedlagt korrespondanse).

Etter klagers mening fremkommer det en rekke påstander av faktisk art (både på papir, nett og i videointervjuet). Ifølge klager er flere av påstandene ukorrekte, men klager presiserer at klagen ikke gjelder faktiske feil i fremstillingen, men den samtidige imøtegåelsesretten.

TILSVARSRUNDEN:

Utopia innrømmer at den burde kontaktet klager tidligere så hun kunne svart i samme utgave, alternativt kunne redaksjonen skrevet i artikkelen at den ville blitt fulgt opp i neste nummer. Men, skriver Utopia: «[Vi] insisterer likevel på at hva vi gjorde ikke var umoralsk.»

Det opplyses at etter intervjuet med Esben Olesen, forsto avisen at saken var komplisert og at redaksjonen «trengte flere vinkler». Avisen skriver: «Vi bestemte da på grunn av tids- og plassmangel at vi ville lage en sak fra fakultetets synspunkt i den følgende utgaven.» Utopia kontaktet instituttleder Gørill Nilsen for å informere om artikkelen og at hun kunne få på trykk et tilsvarende i neste utgave. Det presiseres at klager ble informert om at hun kunne få like mye plass som det Esben Olesen fikk. Kort tid etter tilbød avisen Nilsen tilsvarende til nettartikkelen og et videointervju, noe hun – ifølge avisen – avslo.

Utopia skriver at avisen da publiserte en korrigering på sentral plass i den påklagede nettartikkelen. Korrigeringen var merket rødt:

«Editor's Note: Be aware that this article only presents one side of the case. Watch out for the next issue when we look to get the Department's side of the story and address the issues raised both in this article and in the video interview.

Redaktørens anmerkning: Vi vil gjøre lesere bevisst på at denne artikkelen beskriver saken fra standpunktet til en av de involverte partene. Følg med i neste utgave hvor vi får med oss den andre siden av historien, der den andre parten kommer med

tilsvar på en del punkter som ble reist i denne artikkelen og videointervjuet.

For øvrig viser Utopia til at Olesen er student og snakker fra en students perspektiv. Videre at han uttaler at han ikke vil angripe noen og at han heller ikke har den fullstendige oversikt over situasjonen.

Klager opplyser at Utopia har publisert hennes tilsvaer på nett og papir 28. september (se vedlegg). Likevel ønskes klagen opprettholdt fordi klager mener hun skulle fått mulighet til å komme med en samtidig kommentar på oppslaget 14. september.

«Som det kommer frem av min imøtegåelse av 28. september 2012 er mange av de opplysningene som fremsettes i intervjuet av Esben Olesen feilaktige, noe som lett kunne blitt avdekket med sjekk av kilder som finnes åpent på nett, slik beskrevet i mitt tilsvaer. Jeg antar at Utopia også har et ansvar på dette område jamfør vær-varsoimplakatens punkt 3.2. At Utopia i sitt brev skriver at Olesen i intervjuet “hele tiden [sa] at han har ingen personlig klage mot arkeologi og sosialantropologi institutt. Han understreker at han bare er en student med flere spørsmål og han bare kan gjette hva som skjer”. Det ser ut til at Utopia forsøker å skyve sin plikt til å sjekke kilder vekk fra seg selv, og pålegge dette ansvaret på studenten som intervjues.»

Klager mener hun ikke nektet Utopia noe intervju, men skriver hun avslo tilbudet fordi hun ønsket å kommentere skriftlig.

Det påpekes at det i nettsaken publisert 14. september 2012 ikke er gjort kobling i lenke til klagers tilsvaer. Og heller ikke noen link til klagers tilsvaer i intervjuet som er publisert på YouTube.

Utopia hadde ingen ytterligere kommentarer.

Sekretariatet merker seg at den påklagede artikkelen nå inneholder lenke til klagers tilsvaer: «UPDATE: Link to the Department’s answer to the questions raised in this article: <http://www.utopia.no/?p=13375> »)»

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder en artikkel (nett og papir) publisert i Utopia, studentavisa ved Universitet i Tromsø. Papiravisen utgis hver 14. dag. Klagen gjelder også et videointervju publisert på nettstedet You Tube. I artikkelen og innslaget kommer én av studentene ved Visuelle kulturstudier med kritikk av ledelsen på studiet. Klager er instituttlederen. Hun reagerer på at hun ikke har fått mulighet til samtidig imøtegåelse og hevder både artikkelen og innslaget inneholder sterke beskyldninger av faktisk art.

Utopia innrømmer at de skulle ha tatt kontakt med klager på et tidligere tidspunkt, slik at hun kunne svart i samme utgave som studenten, men mener likevel det må være greit. Det vises til tids- og plassmangel. Avisen ga raskt klager et tilbud om tilsvare på nett, hun fikk også rikelig med plass til en kommentar i neste utgave av papiravisa. Det vises også til at avisa publiserte en korrigering både på nett og You Tube.

Pressens Faglige Utvalg vil innledningsvis opplyse at styret i Norsk Presseforbund har vedtatt at PFU kan behandle klager mot sosiale medier når det er åpenbart at innholdet er en del av den redaksjonelle virksomhet. Utvalget mener det påklagede You Tube-innslaget er en del av Utopias virksomhet, og registrerer at den innklagede heller ikke påstår noe annet.

Utvalget mener Utopia var i sin fulle rett til å sette et kritisk søkelys mot instituttledelsen. Å videreformidle kritikk fra studentene må sies å være en viktig oppgave for en studentavis. Men et sentralt prinsipp innenfor presseetikken er at beskyldninger og påstander av faktisk art ikke kan publiseres uten at den som angripes får anledning til å ta til motmæle samtidig – i samme artikkel eller innslag, jmf. Vær Varsom-plakatens punkt 4.14. Denne imøtegælsesretten gjelder ikke bare for personer, men også for institusjoner. Utvalget vil også minne om Vær Varsom-plakatens punkt 3.2, når det gjelder å være kritisk til kildene og kontrollere opplysninger.

I det påklagede tilfelle mener utvalget at det fremkommer en rekke beskyldninger av en slik art at imøtegælsesretten er utløst. Selv om utvalget merker seg at Utopia har merket nettartikkelen og videoinnslag i etterkant av publiseringen, samt tilbudt klager rikelig med plass til tilsvare, finner utvalget at dette likevel ikke kan sies å veie opp for det opprinnelige overtrampet.

Utopia har brutt god presseskikk.

Oslo, 20. november 2012

Hilde Haugsgjerd,
Line Noer Borrevik, Håkon Borud, Øyvind Brigg,
Hadi Strømmen Lile, Eva Sannum, Henrik Syse